

Dosarul nr.3r-301/23
2-23060692-01-3r-15112023

Prima instanță, Curtea de Apel Chișinău (G. Mîra, I. Dutca, E. Palanciuc)

DECIZIE

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul depus de ÎCS „Dima-Holding” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de Ion Păduraru,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, Comitetul Executiv, terț BC „Energbank” SA cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 09 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea depusă de ÎCS „Dima-Holding” Societate cu Răspundere Limitată a fost declarată inadmisibilă,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2023 ÎCS „Dima-Holding” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, Comitetul Executiv, terț BC „Energbank” SA, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii înaintate reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL a invocat că la 11 ianuarie 2019 BNM a emis hotărârea nr. 13, prin care a constatat activitatea concertată a unui grup de acționari ai BC „Energbank” SA. În acest grup a fost inclusă și ÎCS „Dima-Holding” SRL.

Prin același act administrativ, BNM a informat ÎCS „Dima-Holding” SRL, alți acționari sancționați, BC „Energbank”, societatea de registru al valorilor mobiliare și CNPF despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, a dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a

acționarilor, a dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, a dreptului de a propune candidați pentru membrii organelor de conducere, a dreptului de a primi dividende, din data constatării acțiunii concertate.

Prin hotărârea nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a BNM, reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL a fost obligată să înstrăineze acțiunile deținute în termen de 3 luni sub sancțiunea incidenței prevederilor art. 52¹ din Legea nr. 202 din 06 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

A indicat că, conform art. 52¹ din Legea nr. 202 din 06 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, dacă acționarul sancționat nu înstrăinează acțiunile deținute în termene de 3 luni, sau în termenul suplimentar care poate fi acordat de BNM în anumite condiții, banca emitentă anulează acțiunile nevândute benevol și emite acțiuni noi, în același număr și de aceeași clasă, cu expunerea acestora spre vânzare în două etape, într-o procedură reglementată. Potrivit acestei proceduri, în urma reducerilor consecutive a prețului de vânzare, acesta poate ajunge la 32 % din prețul inițial. Banca emitentă are opțiunea, în anumite condiții, de a răscumpăra, cu acordul prealabil al BNM, acțiunile nevândute la ultimul preț de expunere a acestora spre vânzare. Foștii acționari sancționați urmează să primească compensarea pentru acțiunile anulate din sumele încasate de la vânzarea forțată a acțiunilor nou-emise, sau, după caz, din răscumpărarea de către banca emitentă a acțiunilor nou-emise și nevândute.

ÎCS „Dima-Holding” SRL și foștii acționari sancționați au contestat în modul stabilit hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în procedura contenciosului administrativ și prin decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a anulat ca fiind ilegală hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019.

A menționat că la 31 martie 2022 ÎCS „Dima-Holding” SRL a înaintat către BNM cererea în obligare privind repararea prejudiciului patrimonial cauzat prin actul administrativ ilegal, adică în interiorul termenului de 30 de zile calculat din momentul când a aflat sau trebuia să afle despre existența prejudiciului. Or, despre existența prejudiciului a aflat la data de 01 aprilie 2022, când brokerul a întocmit Raportul din 01 martie 2022 privind tranzacționarea acțiunilor la BNM la prețul de 213,04 lei pentru o acțiune.

Prin hotărârea nr. 81 din 28 aprilie 2022 a Comitetului Executiv al BNM a fost respinsă ca inadmisibilă cererea în obligare depusă de ÎCS „Dima-Holding” SRL, din motivul omiterii termenului de 30 de zile de depunere a cererii, menționând că, acțiunea în obligare urma să fie depusă în termen de 30 de zile din data anulării de către Curtea de Apel Chișinău a actului administrativ ilegal.

Reclamanta, însă, consideră că acțiunea în obligare a fost înaintată în termenul prevăzut la art. 209 alin. (1) Cod administrativ și urmează a fi calculat nu din momentul comunicării rezultatelor examinării cererii în obligare și emiterii deciziei de către Curtea de Apel Chișinău - 29.04.2022, ci din data publicării deciziei CSJ pronunțate pe cauza respectivă - 29 martie 2023. Or, această opinie este justifică și prin faptul că în perioada 20 aprilie 2022 - 29 martie 2023 executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, prin care a fost anulată ca ilegală hotărârea BNM nr. 13/2019, a fost suspendată de Curtea Supremă de Justiție prin decizia sa din 20 aprilie 2022. Astfel, reclamanta consideră în perioada vizată nu era în drept să

înaintea acțiunea în reparație privind răspunderea delictuală a BNM în temeiul art. 2006 Cod civil, dat fiind faptul că pe durata suspendării executării hotărârii definitive a instanței de apel din 21 decembrie 2021 aceasta nu producea efecte și, respectiv, hotărârea BNM nr. 13/2019 nu era considerată drept un act administrativ ilegal în sensul legii materiale vizate.

Reclamanta a solicitat anularea hotărârii nr. 81 din 28 aprilie 2022 a Comitetului Executiv al BNM, obligarea BNM de a emite un act administrativ individual prin care să fie acordat prejudiciul material în mărime de 35 157 112 lei cauzat prin emiterea actului administrativ ilegal, încasarea de la BNM a dobânzii de întârziere calculată de la suma încasată prin prezenta hotărâre în cuantum de 9 puncte procentuale pe an plus rata de bază a BNM în vigoare pentru perioadele corespunzătoare, începând cu 30 martie 2023 și până la data în care va fi efectuată plata, precum în încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 09 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a atras în calitate de terț BC „Energbank” SA.

Prin încheierea din 09 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de ÎCS „Dima-Holding” SRL a fost declarată inadmisibilă, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, acțiunea fiind depusă după expirarea termenului prevăzut de 209 Cod administrativ.

La 30 octombrie 2023 ÎCS „Dima-Holding” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de Ion Păduraru, a depus recurs împotriva încheierii din 09 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru judecare în fond.

În motivarea recursului recurenta a indicat că înaintarea de către ÎCS „Dima-Holding” SRL a acțiunii în obligare împotriva BNM a avut loc în interiorul termenului de 30 de zile calculat din 29 martie 2023.

La data de 16 noiembrie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare în adresa părților copia recursului depus de ÎCS „Dima-Holding” SRL.

Prin referințele din 28 decembrie 2023 și din 10 ianuarie 2024, respectiv, intimata Banca Națională a Moldovei și persoana terță BC „Energbank” SA au solicitat respingerea recursului.

Conform art. 241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 09 octombrie 2023 și la 20 octombrie 2023 a notificat-o prin poșta electronică recurentei, precum și reprezentantului său, avocatului Ion Păduraru (f.d. 84). Astfel, recursul depus la data de 30 octombrie 2023 este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 09 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că prima instanță a interpretat corect normele de drept material și procedural pertinente speței, iar drept consecință just a declarat acțiunea ca inadmisibilă.

Din actele cauzei se atestă că obiectul material al prezentei acțiuni îl constituie verificarea legalității hotărârii nr. 81 din 28 aprilie 2022 a Comitetului Executiv al BNM, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea privind repararea prejudiciului patrimonial, depusă de ÎCS „Dima-Holding” SRL la data de 01 aprilie 2022, din motivul omiterii termenului de 30 de zile de depunere a cererii, menționându-se că, acțiunea în obligare urma să fie depusă în termen de 30 de zile din data anulării de către Curtea de Apel Chișinău a actului administrativ ilegal prin decizia din 21 decembrie 2021.

Conform art. 11 alin. (1) Legea nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, în scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, Banca Națională are dreptul să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe.

Conform art. 11 alin. (4) aceeași lege, actele Băncii Naționale sînt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ conform procedurii stabilite de Codul administrativ, în măsura în care aceasta nu contravine prezentei legi. Dispozițiile altor legi pot fi aplicate în cazurile privind contestarea actelor Băncii Naționale doar în măsura în care nu contravin normelor stabilite de prezenta lege.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează la lit. d) că, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Instanța de recurs stabilește că, la caz, reclamanta/recurenta a contestat hotărârea nr. 81 din 28 aprilie 2022 a Comitetului Executiv al BNM, cu omiterea termenului

legal prevăzut de art. 209 alin. (1) Cod administrativ, depunând acțiunea abia la data de 27 aprilie 2023.

Or, din conținutul hotărârii nr. 81 din 28 aprilie 2022 a Comitetului Executiv al BNM este stipulat în dispozitivul hotărârii că prezenta hotărâre se comunică ÎCS „Dima-Holding” SRL prin intermediul reprezentantului său și poate fi contestată prin înaintarea acțiunii de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile de la data comunicării.

Iar, conform scrisorii din 29 aprilie 2022 a BNM, atașată la materialele dosarului, se atestă că aceasta a expedit hotărârea nr. 81 din 28 aprilie 2022 în adresa ÎCS „Dima-Holding” SRL, precum și pe adresa electronică a avocatului Ion Păduraru. Acest fapt nu a fost negat de recurent, nici de reprezentantul acestuia.

La fel, adresa electronică a avocatului a fost utilizată în cadrul procedurii administrative, acestuia fiindu-i comunicată la 13 aprilie 2022 notificarea BNM privind punctul său de vedere în ce privește depunerea contrar prevederilor art. 144¹ alin. (1) lit. b) a Legii privind activitatea bancară, a cererii privind repararea prejudiciului. De asemenea, anume această adresă electronică a menționat-o avocatul Ion Păduraru în explicația la notificarea respectivă (f.d. 27, 28).

Potrivit art.22 alin. (1), (3), (4) lit.c) și alin. (5) din Codul civil, se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic. Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat. Notificarea se consideră ajunsă la destinatar: în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar. Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

În acest context, instanța de recurs apreciază ca fiind neelocvente argumentele expuse în recurs referitor la respectarea de către reclamantă a termenului de înaintare a acțiunii în contencios administrativ, începând cu 29 martie 2023, când s-a suspendat executarea deciziei Curții de Apel Chișinău.

Or, atât prevederile menționate mai sus, cât și însăși hotărârea BNM nr. 81 din 28 aprilie 2022 prevede expres termenul și modalitatea de contestare – 30 de zile de la data comunicării la Curtea de Apel Chișinău

Respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligație pozitivă a părților și este chemată să asigure buna funcționare a justiției.

În acest context, instanța de recurs relevă și opinia Curții Europene a Drepturilor Omului, expusă în jurisprudența sa constantă, limitele de termen (prescripția) impuse în vederea apărării judiciare a drepturilor pretinse a fi lezate, sunt acceptabile în interesul unei bune administrări a justiției, urmărind un scop legitim de a asigura securitatea raporturilor juridice și protejarea persoanelor ce ar putea fi acuzate împotriva învinuirilor lipsite de actualitate (stale claim) susceptibile de a provoca dificultăți în eliminarea și preîntâmpinarea actelor de injustiție.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de ÎCS „Dima-Holding” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de Ion Păduraru și se menține încheierea din 09 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Băncii Națională a Moldovei Comitetul Executiv, terț BC „Energbank” SA cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă